

Sygn. akt III AUa 564/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Ansion (spr.)
Sędziowie	SSA Krystyna Merker SSA Lena Jachimowska
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2017 r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. T. (J. T.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

z dnia 25 stycznia 2017 r. sygn. akt XI U 1623/16

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA J.Ansion /-/SSA K.Merker

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 564/17

UZASADNIENIE

Organ rentowy decyzją z dnia 11.07.2016r. odmówił J. T. przyznania prawa do emerytury wcześniejszej z uwagi na brak 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony wniósł o zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej od 26.04.1979r. do 14.04.1981r.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25.01.2017r., sygn. akt XI U 1623/16, Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił decyzję organu rentowego z dnia 11.07.2016r. i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 3.11.2016r., oddalając odwołanie w pozostałej części.

Sąd I instancji ustalił, że odwołujący w dniu 6.07.2016r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury w związku z wykonywaniem prac w szczególnych warunkach. Na dzień 1.01.1999r. odwołujący udowodnił staż pracy wynoszący 27 lat, 2 miesiące i 7 dni, w tym, zdaniem organu rentowego, 13 lat, 11 miesięcy i 12 dni okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołujący 60 lat ukończył (...), nie przystąpił do OFE, a jego ogólny staż pracy wynosi 33 lata.

Odwołujący do wniosku o rentę dołączył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) S.A. dnia 30.09.1998r., z którego wynika, że pracę elektromontera instalacji i urządzeń elektrycznych wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach od 17.06.1974r. do 24.04.1979r. i od 15.05.1981r. do 11.02.1990r.

Organ rentowy do stażu pracy odwołującego w szczególnych warunkach zaliczył sporne okresy oraz okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 25.04.1979r. do 31.08.1979r., powołując się na uchwałę 7 Sędziów z dnia 16.10.2013r., w sprawie II UZP 6/13.

Odwołujący służbę wojskową odbywał w okresie od kwietnia 1979r. do kwietnia 1981r. Zarówno przed odbywaniem służby, jak też po jej odbyciu, podjął tą samą pracę w (...) S.A. na stanowisku elektromontera.

Odwołujący pracował przy montażu sieci elektrycznej na powierzchni i pod ziemią.

Powołując treść regulacji art. 108 ustawy z 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Sąd Okręgowy wskazał, że warunkiem zaliczenia okresu odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów i zgłoszenie swojego powrotu do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia ze służby. Uchwała SN z dnia 16.10.2013r., w sprawie II UZP 6/13, stanowi, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21.11.1967r.

o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Z uzasadnienia tego orzeczenia wynika, że w sprawie zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej

do okresu pracy w szczególnych warunkach, orzecznictwo SN w tej kwestii nie jest jednolite, lecz zdaje się przeważać stanowisko korzystne dla ubezpieczonych. Oznacza to, że okres służby wojskowej jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.04.2006r., w sprawie III UK 5/06, trafnie wskazał na wynikający z art. 85 ust. 1 Konstytucji, obowiązek obywatela polskiego obrony ojczyzny, stwierdzając nadto, że z art. 2 i 32 ust. 1 i 2 Konstytucji, wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawodawczych lub dokonywania takich wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. W związku z powyższym, zostały spełnione przez odwołującego warunki powrotu do poprzedniego zatrudnienia i zostaje zachowana tzw. ciągłość pracy,

a okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do służby.

Uwzględniając powyższe, Sąd I instancji uznał, że cały okres odbywania przez odwołującego zasadniczej służby wojskowej należy zaliczyć do stażu pracy w szczególnych warunkach.

W konsekwencji, odwołujący spełnia wszystkie przesłanki wymagane art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i dlatego Sąd przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 3.11.2016r., natomiast oddalił odwołanie za okres wcześniejszy.

Z tych przyczyn, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji zaskarżonego orzeczenia.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy.

Apelujący zarzucił:

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., poprzez wyprowadzenie z zebranego materiału dowodowego wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, poprzez uznanie, że okres odbywania służby wojskowej w okresie od 1.09.1979r. do 14.04.1981r. należy zaliczyć do okresu pracy w szczególnych warunkach;

- błędną ocenę stanu faktycznego sprawy, polegającą na zaliczeniu ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu odbywania służby wojskowej od 1.09.1979r. do 14.04.1981r., co skutkowało naruszeniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 32 w zw. z art. 184 ustawy emerytalnej.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części objętej pkt 1 wyroku i oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy podniósł, że na podstawie art. 108 ust. 4 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP zostało wydane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22.11.1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, które obowiązywało do dnia 31.08.1979r. Zdaniem skarżącego, sporny okres przypadający po dniu 31.08.1979r. nie może być zaliczony do okresu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej, a w konsekwencji, ubezpieczony nie spełnił jednej z koniecznych przesłanek z art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest uzasadniona i spowodowała zmianę zaskarżonego orzeczenia.

W niniejszej sprawie rozstrzygnięcia wymagało, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym

na podstawie art. 184 i 32 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r., poz. 887 j.t.),

a w szczególności, czy legitymuje się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu tej ustawy.

Okoliczności sporne sprowadzały się do ustalenia, czy okres służby wojskowej odbytej przez ubezpieczonego od 1.09.1979r. do 14.04.1981r. powinien zostać zaliczony do pracy w warunkach szczególnych.

Trafnym okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c., poprzez bezpodstawne przyjęcie, że okres służby wojskowej od 1.09.1979r.

do 14.04.1981r. podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zasadnym wobec powyższego okazał się także zarzut sprzeczności istotnych motywów rozstrzygnięcia ze stanem faktycznym sprawy i zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Konsekwencją powyższego stało się błędne zastosowanie prawa materialnego przez Sąd I instancji

Do oceny określonego stanu faktycznego należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego. Zatem, dla kwalifikacji okresu służby wojskowej, należy stosować przepisy obowiązujące w dacie odbywania tej służby.

Uszło uwadze Sądu I instancji, że z dniem 6.08.1979r. nastąpiła zmiana zapisu art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, który z tą datą nie przewiduje możliwości zaliczenia czasu odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej do okresu zatrudnienia i w konsekwencji do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Nadto, jak trafnie podnosił organ rentowy, wydane na podstawie art. 108 ust. 4 cyt. ustawy w brzmieniu obowiązującym do 5.08.1979r. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22.11.1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1968r., nr 44, poz. 318) obowiązywało do 31.08.1979r. Z dniem 1.09.1979. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.09.1979r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin (Dz. U. z 1979r., nr 21, poz. 125) - § 4 tego rozporządzenia nie przewiduje możliwości zaliczenia okresu odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem.

W konsekwencji, prawidłowo organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach okres odbywania służby wojskowej od 25.04.1979r. do 31.08.1979r. na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, w brzmieniu obowiązującym do dnia 5.08.1979r. Zgodnie z tym przepisem (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.01.1975r.), czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. W uchwale składu 7 sędziów z dnia 16.10.2013r., sygn. akt II UZP 6/13, Lex nr 1385939, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że: „Czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.1974r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 ze zm.)”.

W świetle przedstawionych okoliczności, ubezpieczony nie spełnił wszystkich przesłanek uprawniających do emerytury, bowiem nie udowodnił 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

Z tych przyczyn, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA J.Ansion /-/SSA K.Merker

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR